

Plegers seksuele straatintimidatie

Onderzoek **en** Business Intelligence

Plegers seksuele straatintimidatie

Onderzoek en Business Intelligence (OBI)
Februari 2017

In opdracht van:
Gemeente Rotterdam, Directie Veiligheid

© Onderzoek en Business Intelligence (OBI)

Project: DV_5193

Adres: Wilhelminakade 179, 3072 AP Rotterdam

Postbus 21323, 3001 AH Rotterdam

Telefoon: (010) 267 15 00

E-mail: onderzoek@rotterdam.nl

Website: <http://www.rotterdam.nl/onderzoek>

Inhoud

Inhoud	5
1 Inleiding	7
1.1 Achtergrond	7
1.2 Seksuele straatintimidatie	7
1.3 Onderzoeksmethoden	7
2 Resultaten	9
3 Samenvatting en conclusie	15
Bijlage 1. Vragenlijst straatinterviews ‘plegers seksuele straatintimidatie’	17

1 Inleiding

1.1 Achtergrond

In januari 2017 is het concept rapport “Seksuele straatintimidatie in Rotterdam” van de Erasmus Universiteit Rotterdam (EUR) verschenen.¹ Dit rapport gaat over de seksuele intimidatie van vrouwen door mannen op straat in Rotterdam. In opdracht van de Gemeente Rotterdam en Kenniswerkplaats Leefbare Wijken heeft de EUR een onderzoek uitgevoerd naar de aard, omvang, gevolgen en aanpak van seksuele straatintimidatie in Rotterdam. In aanvulling op dit onderzoek was er behoefte aan meer achtergrondinformatie over de plegers van seksuele straatintimidatie, vandaar dat de directie Veiligheid OBI de opdracht heeft gegeven dit te (laten) onderzoeken.

1.2 Seksuele straatintimidatie

Onder seksuele straatintimidatie wordt in dit onderzoek verstaan: “*Seksuele uitlatingen of gedragingen van mannen of jongens op straat waarmee zij u irriteren, tot last zijn, kwetsen, beledigen, bedreigen, of beperken in uw gevoel van persoonlijke vrijheid.*”

Voorbeelden

Gecomplimenteerd worden met uw uiterlijk

Nagefloten worden

Nagesist of geklakt worden (bijvoorbeeld ‘psssst’, klakgeluid)

Nagestaard worden

Nageroepen worden met seksueel getinte opmerkingen (bijvoorbeeld Hé meisje/schatje/dushi)

Nageroepen worden met seksueel getinte beledigingen (bijvoorbeeld slet of hoer)

Om seks gevraagd worden

Achterna gelopen worden omdat u een vrouw bent

In het nauw gedreven worden met seksuele bedoelingen

1.3 Onderzoeksmethoden

OBI heeft een veldwerkbureau opdracht gegeven straatinterviews te houden in vier Rotterdamse gebieden: Charlois, Delfshaven, Noord en Centrum. Gezien het onderwerp lag het voor de hand de interviews uit te laten voeren door vrouwen.

Per gebied dienden 150 interviews te worden gehouden met vrouwen die deze vorm van straatintimidatie hebben ervaren; in totaal dus 600 interviews. De doelgroep bestond uit vrouwen tussen 18 en 45 jaar, maar het was geen probleem als respondenten iets jonger of iets ouder waren. Daarnaast is bijgehouden hoeveel aangesproken vrouwen dit niet hebben ervaren. Voor deze vrouwen eindigde het interview met het antwoord op de eerste vraag, namelijk de vraag of men straatintimidatie heeft ervaren (zie bijlage 1 voor de vragenlijst).

¹ T.F.C. Fischer & N.N. Sprado, (2017) Seksuele straatintimidatie in Rotterdam. Rotterdam, Erasmus Universiteit Rotterdam.

De specifieke locaties voor de interviews waren:

Charlois: winkelcentrum Zuidplein. Voor enquêteren in het winkelcentrum is een vergunning vereist.

Daarom is uitgegaan van de omgeving rondom het winkelcentrum.

Delfshaven: Schiedamseweg

Noord: Zwartjanstraat

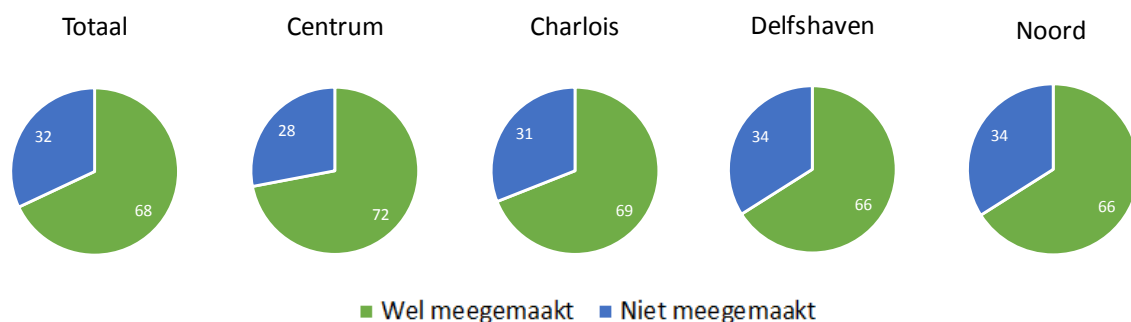
Centrum Rotterdam: markt Blaak (dinsdag en zaterdag), Lijnbaan.

2 Resultaten

In totaal is er in de vier gebieden aan 932 vrouwen gevraagd of zij in het afgelopen jaar te maken hebben gehad met seksuele straatintimidatie; 68% - 634 vrouwen – heeft geantwoord in het afgelopen jaar met seksuele straatintimidatie te maken hebben gehad; 32% - 298 vrouwen – heeft aangegeven daar in het afgelopen jaar niet mee te maken hebben gehad (zie tabel 2.1 en figuur 2.1).

Tabel 2.1. Heeft u het afgelopen jaar te maken gehad met seksuele straatintimidatie in Rotterdam?

	Aangesproke n	Seksuele straatintimidatie			
		Wel meegemaakt		Niet meegemaakt	
		aantal	%	aantal	%
Centrum	226	162	72	64	28
Charlois	234	161	69	73	31
Delfshaven	229	150	66	79	34
Noord	243	161	66	82	34
Totaal	932	634	68	298	32

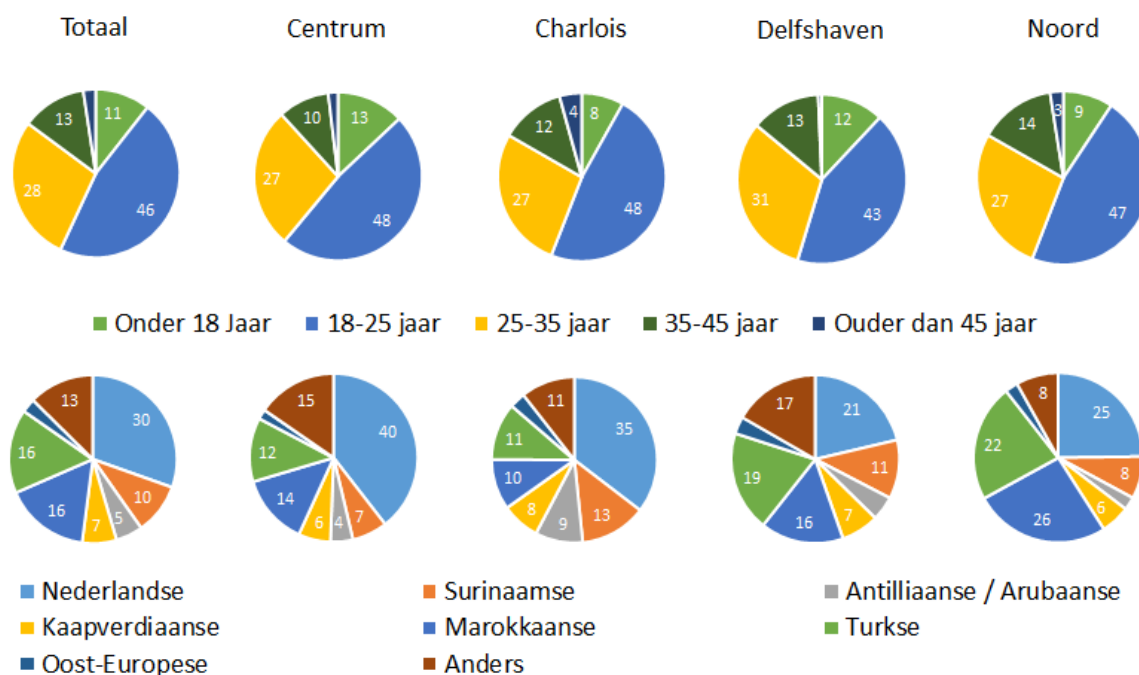

Figuur 2.1 Heeft u het afgelopen jaar te maken gehad met seksuele straatintimidatie in Rotterdam?

In tabel 2.2 en in figuur 2.2 staat een overzicht met de leeftijd en bevolkingsgroep van de geïnterviewde vrouwen, totaal en per gebied. Bijna de helft van de geïnterviewde vrouwen was tussen de 18-25 jaar; ongeveer 30% rekende zichzelf tot de Nederlandse bevolkingsgroep. In Centrum en Charlois was dit percentage wat hoger; in Delfshaven en Noord was dit percentage wat lager. In deze twee gebieden zijn er relatief meer vrouwen geïnterviewd die zich tot de Marokkaanse en Turkse bevolkingsgroepen rekenen.

Tabel 2.2. Kenmerken geïnterviewde vrouw, totaal en naar gebied

	Respondenten		Gebied %			
	aantal	%	Centrum	Charlois	Delfshaven	Noord
Onder 18 Jaar	67	11	13	8	12	9
18-25 jaar	294	46	48	48	43	47
25-35 jaar	179	28	27	27	31	27
35-45 jaar	79	13	10	12	13	14
Ouder dan 45 jaar	15	2	2	4	1	3
Nederlandse	193	30	40	35	21	25
Surinaamse	62	10	7	13	11	8
Antilliaanse / Arubaanse	33	5	4	9	5	3
Kaapverdiaanse	42	7	6	8	7	6
Marokkaanse	104	16	14	10	16	26
Turkse	103	16	12	11	19	22
Oost-Europese	17	3	2	3	3	3
Anders	80	13	15	11	17	8
Totaal	634	100	100	100	100	100

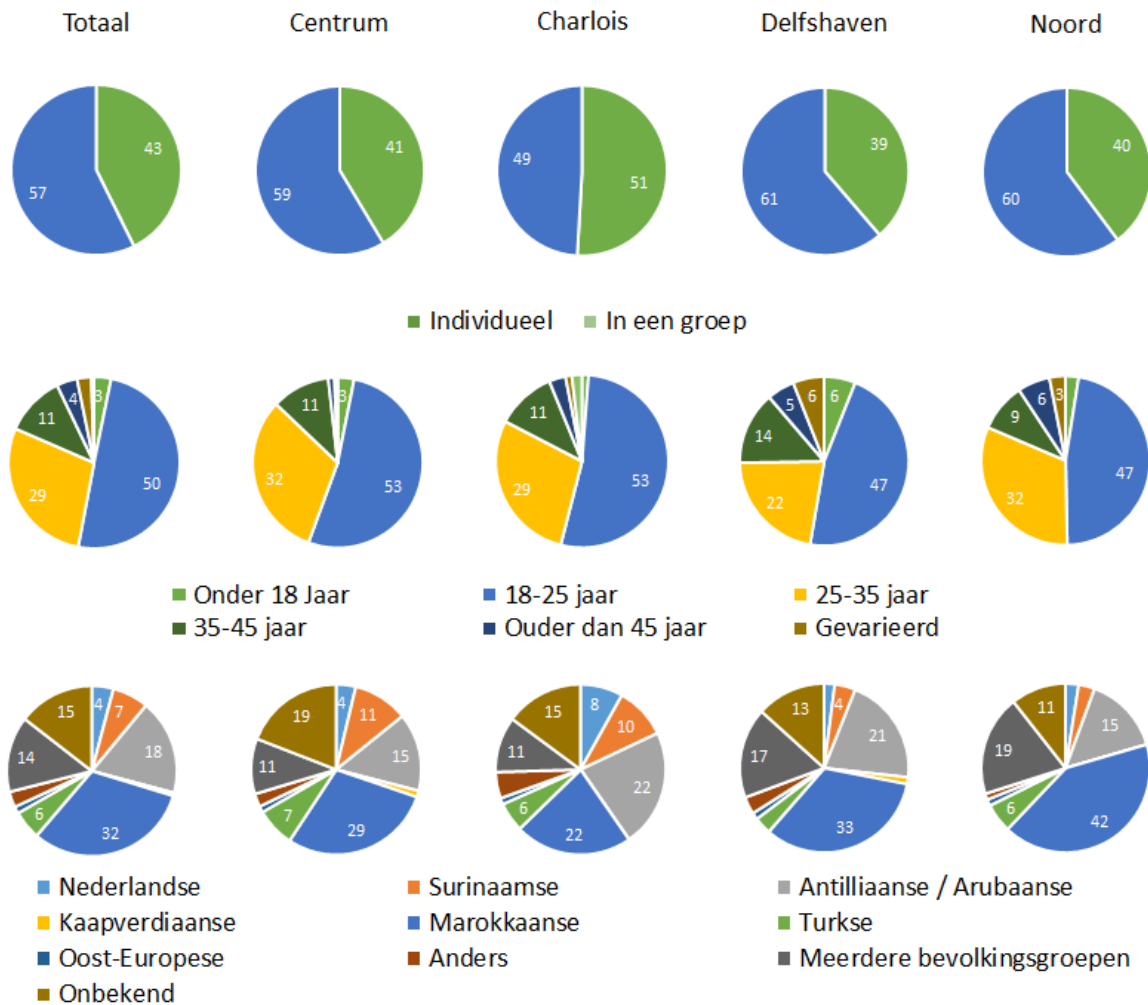

Figuur 2.2. Kenmerken geïnterviewde vrouwen, totaal en naar gebied

In tabel 2.3 en in figuur 2.3 staat een overzicht met de door de vrouwen benoemde kenmerken van de plegers van de seksuele straatintimidatie. In 60% van de gevallen vond de seksuele straatintimidatie plaats in groepsverband. Net als bij de vrouwen, waren ook de plegers, volgens de geïnterviewde vrouwen, in bijna de helft van de gevallen van de leeftijdscategorie 18-25 jaar. Volgens de respondenten behoorden de meeste plegers tot de Marokkaanse bevolkingsgroep (32%); dit was vooral in het gebied Noord (42%) het geval. In het gebied Charlois waren de plegers even vaak van de Marokkaanse als van de Antilliaanse / Arubaanse bevolkingsgroep, namelijk in 22% van de gevallen.

Tabel 2.3. Kenmerken plegers, totaal en naar gebied

	Respondenten		Gebied %			
	aantal	%	Centrum	Charlois	Delfshaven	Noord
Individueel	271	43	41	51	39	40
In een groep	363	57	59	49	61	60
Onder 18 Jaar	20	3	3	1	6	3
18-25 jaar	316	50	53	53	47	47
25-35 jaar	181	29	32	29	22	32
35-45 jaar	72	11	11	11	14	9
Ouder dan 45 jaar	25	4	1	3	5	6
Gevarieerd	17	3	1	1	6	3
Onbekend	3	1	-	2	-	-
Nederlandse	26	4	4	8	2	3
Surinaamse	44	7	11	10	4	3
Antilliaanse / Arubaanse	115	18	15	22	21	15
Kaapverdiaanse	4	1	1	-	1	-
Marokkaanse	200	32	29	22	33	42
Turkse	35	6	7	6	3	6
Oost-Europese	8	1	1	1	1	1
Anders	19	3	3	5	3	1
Meerdere bevolkingsgroepen	91	14	11	11	17	19
Onbekend	92	15	19	15	13	11
Totaal	634	100	100	100	100	100

Figuur 2.3. Kenmerken plegers, totaal en naar gebied

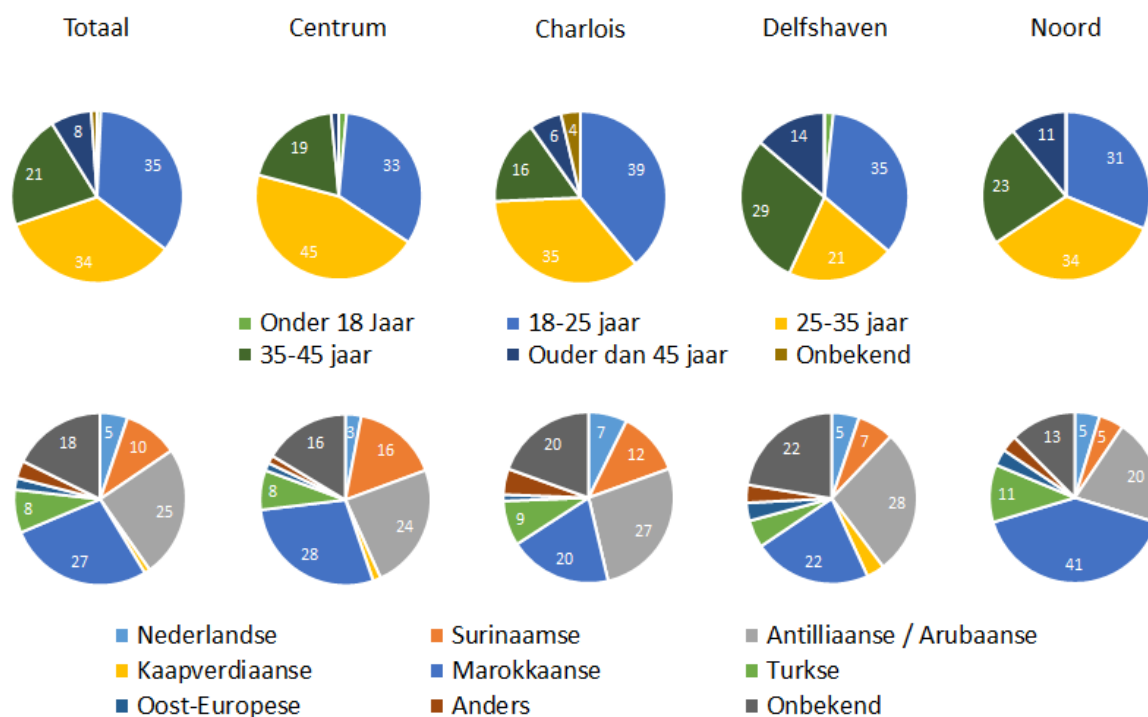
In tabel 2.4, figuur 2.4, tabel 2.5 en figuur 2.5 staan overzichten van de door de vrouwen benoemde kenmerken van de plegers van seksuele straatintimidatie, opgesplitst naar of dit door een individuele pleger (tabel 2.4 en figuur 2.4) plaatsvond of in groepsverband (tabel 2.5 en figuur 2.5).

Uit tabel 2.4 en figuur 2.4 blijkt dat de individuele plegers relatief wat ouder zijn; 34% viel in de leeftijdscategorie 25-35 jaar. Vooral in het gebied Centrum waren de plegers vaker van deze leeftijdscategorie (45%), in Delfshaven was dat relatief minder vaak het geval (21%). De individuele plegers behoorden volgens de respondenten relatief het vaakst tot de Marokkaanse (27%) en Antilliaanse / Arubaanse (25%) bevolkingsgroepen, samen in zo'n 50% van de gevallen. In het gebied Noord behoorden de individuele plegers in zo'n 40% van de gevallen tot de Marokkaanse bevolkingsgroep; in Charlois behoorden de individuele plegers wat vaker tot de Antilliaanse / Arubaanse bevolkingsgroep (27%) dan tot de Marokkaanse bevolkingsgroep (20%).

De plegers van seksuele straatintimidatie die dat in groepsverband deden, behoorden het vaakst tot de leeftijdscategorie 18-25 jaar: 61% en tot de Marokkaanse bevolkingsgroep: 35%. Het kwam relatief ook wat vaker voor dat de plegers in groepsverband tot verschillende bevolkingsgroepen behoorden (25%); vaak was de Marokkaanse bevolkingsgroep hier er één van (zie tabel 2.5 en figuur 2.5).

Tabel 2.4. Kenmerken individuele plegers, totaal en naar gebied

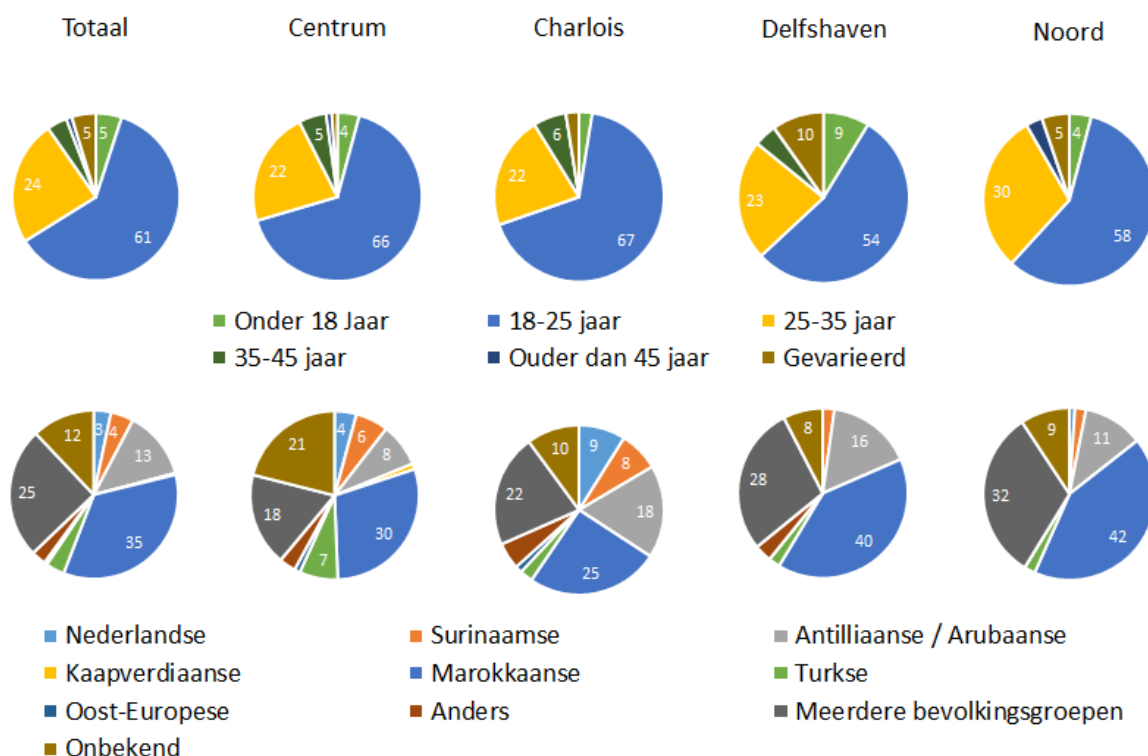
Kenmerken	Respondenten		Gebied %			
	aantal	%	Centrum	Charlois	Delfshaven	Noord
Onder 18 Jaar	2	1	2	-	2	-
18-25 jaar	94	35	33	39	35	31
25-35 jaar	93	34	45	35	21	34
35-45 jaar	58	21	19	16	29	23
Ouder dan 45 jaar	21	8	2	6	14	11
Onbekend	3	1	-	4	-	-
Nederlandse	14	5	3	7	5	5
Surinaamse	28	10	16	12	7	5
Antilliaanse / Arubaanse	67	25	24	27	28	20
Kaapverdiaanse	3	1	2	-	3	-
Marokkaanse	74	27	28	20	22	41
Turkse	22	8	8	9	5	11
Oost-Europese	6	2	2	1	3	3
Anders	9	3	2	5	3	3
Onbekend	48	18	16	20	22	13
Totaal	271	100	100	100	100	100

Figuur 2.4. Kenmerken individuele plegers, totaal en naar gebied

Tabel 2.5. Kenmerken plegers in een groep, totaal en naar gebied

Kenmerken	Respondenten		Gebied %			
	aantal	%	Centrum	Charlois	Delfshaven	Noord
Onder 18 Jaar	18	5	4	3	9	4
18-25 jaar	222	61	66	67	54	58
25-35 jaar	88	24	22	22	23	30
35-45 jaar	14	4	5	6	4	-
Ouder dan 45 jaar	4	1	1	-	-	3
Gevarieerd	17	5	1	3	10	5
Nederlandse	12	3	4	9	-	1
Surinaamse	16	4	6	8	2	2
Antilliaanse / Arubaanse	48	13	8	18	16	11
Kaapverdiaanse	1	-	1	-	-	-
Marokkaanse	126	35	30	25	40	42
Turkse	13	4	7	3	2	2
Oost-Europese	2	1	1	1	-	-
Anders	10	3	3	5	3	-
Meerdere bevolkingsgroepen	91	25	18	22	28	32
Onbekend	44	12	21	10	8	9
Totaal	363	100	100	100	100	100

Figuur 2.5. Kenmerken plegers in een groep, totaal en naar gebied

3 Samenvatting en conclusie

Ongeveer tweederde van de aangesproken vrouwen heeft in het afgelopen jaar te maken gehad met seksuele straatintimidatie in Rotterdam. Bijna de helft van de geïnterviewde vrouwen was tussen de 18-25 jaar. Ongeveer 30% van de participerende vrouwen rekende zichzelf tot de Nederlandse bevolkingsgroep. In Centrum en Charlois was dit percentage wat hoger; in Delfshaven en Noord was dit percentage wat lager. In deze twee gebieden zijn er relatief meer vrouwen geïnterviewd die zich tot de Marokkaanse en Turkse bevolkingsgroepen rekenen.

In 60% van de gevallen vond de seksuele straatintimidatie plaats in groepsverband. Net als bij de vrouwen, waren ook de plegers, volgens de geïnterviewde vrouwen, in bijna de helft van de gevallen van de leeftijdscategorie 18-25 jaar. Volgens de respondenten behoorden de meeste plegers tot de Marokkaanse bevolkingsgroep; dit was vooral in het gebied Noord het geval. In het gebied Charlois waren de plegers even vaak van de Marokkaanse als van de Antilliaanse / Arubaanse bevolkingsgroep.

Individuele plegers waren volgens de deelnemers relatief wat ouder; een derde van de plegers was van de leeftijdscategorie 25-35 jaar. Vooral in het gebied Centrum waren de plegers vaker van deze leeftijdscategorie, in Delfshaven was dat relatief minder vaak het geval. De individuele plegers behoorden volgens de respondenten relatief het vaakst tot de Marokkaanse en Antilliaanse / Arubaanse bevolkingsgroepen. Vooral in het gebied Noord behoorden de individuele plegers tot de Marokkaanse bevolkingsgroep; in Charlois behoorden de individuele plegers wat vaker tot de Antilliaanse / Arubaanse bevolkingsgroep dan tot de Marokkaanse bevolkingsgroep. De plegers van seksuele straatintimidatie die dat in groepsverband deden, behoorden het vaakst tot de leeftijdscategorie 18-25 jaar en tot de Marokkaanse bevolkingsgroep. Het kwam relatief ook wat vaker voor dat de plegers in groepsverband tot verschillende bevolkingsgroepen behoorden; vaak was de Marokkaanse bevolkingsgroep hier er één van.

Uit dit onderzoek blijkt dat ongeveer tweederde van de aangesproken vrouwen in het afgelopen jaar te maken heeft gehad met seksuele straatintimidatie in Rotterdam. Dit aandeel is hoger dan de 44% uit het rapport “Seksuele straatintimidatie in Rotterdam” van de Erasmus Universiteit Rotterdam (EUR).² Dit kan te maken hebben met de gekozen interview locaties. Alle locaties betroffen winkelgebied. Uit het onderzoek van de EUR blijkt dat seksuele straatintimidatie vooral voor komt in winkelgebieden (75%). Een andere verklaring kan zijn dat er een oververtegenwoordiging is van jonge vrouwen tussen 18-25 jaar, bijna de helft van de respondenten was van deze leeftijdscategorie. Ondanks dat de interviewers instructies hadden meegekregen om een zo divers mogelijke groep te interviewen en daar ook extra gelet hebben tijdens de veldwerkzaamheden is de groep 18-25 jaar oververtegenwoordigd in de resultaten. Uit de veldobservaties blijkt dat het ermee te maken kan hebben gehad dat deze specifieke groep overdag meer op de been is en zich bereidwilliger heeft getoond om antwoord te geven op de kwalificatievraag “heeft u in het afgelopen jaar te maken gehad met seksuele straatintimidatie” en dus vaker wilde meewerken aan het onderzoek.

Uit het hoge aandeel vrouwen, dat heeft aangegeven in het afgelopen jaar te maken hebben gehad met seksuele straatintimidatie in Rotterdam, blijkt dat dit – in ieder geval in de onderzochte gebieden – inderdaad veelvuldig voorkomt. Een aantal aangesproken vrouwen gaf zelfs te kennen dat ze seksuele straatintimidatie niet meer opmerken of ervaren als overlast omdat ze eraan gewend zijn (geraakt). Met name in de winkelstraten in Delfshaven - Schiedamseweg – en Noord – Zwartjanstraat

² T.F.C. Fischer & N.N. Sprado, (2017) Seksuele straatintimidatie in Rotterdam. Rotterdam, Erasmus Universiteit Rotterdam.

– merkten sommige respondenten op dat seksuele straatintimidatie veel vaker voorkomt in de zomermaanden. Het feit dat de interviewers vaak door de aangesproken vrouwen werden bedankt en te horen kregen dat het goed is dat de gemeente hier onderzoek naar doet geeft aan dat dit thema zeker 'leeft' onder en een probleem is voor – de aangesproken - vrouwen.

Bijlage 1. Vragenlijst straatinterviews ‘plegers seksuele straatintimidatie’

Wat is Seksuele straatintimidatie?

“Seksuele uitlatingen of gedragingen van mannen of jongens op straat waarmee zij u irriteren, tot last zijn, kwetsen, beledigen, bedreigen, of beperken in uw gevoel van persoonlijke vrijheid.”

Vraag vooraf: Heeft u het afgelopen jaar te maken gehad met seksuele straatintimidatie in Rotterdam?

- Ja
- Nee (*geen lijst gebruiken alleen turven*)

1. Hoe oud bent u?

- Onder 18 jaar
- 18-25 jaar
- 25-35 jaar
- 35-45 jaar
- Ouder dan 45 jaar

Deze vragen gaan over het laatste voorval van straatintimidatie dat u heeft meegemaakt in Rotterdam

2. Was de pleger van de straatintimidatie alleen of in een groep?

- Alleen (*beantwoord vraag 3 en 4*)
- In een groep (*beantwoord vraag 5 en 6*)

3. Kunt u inschatten hoe oud de pleger was?

- Onder 18 jaar
- 18 - 25 jaar
- 25 - 35 jaar
- 35 - 45 jaar
- Ouder dan 45 jaar
- Weet ik niet

4. Van welke afkomst denkt u dat de pleger was?

- Nederlandse
- Surinaamse
- Antilliaanse / Arubaans
- Kaapverdiaans
- Marokkaanse
- Turkse
- Oost-Europees
- Anders
- Weet ik niet/ wil ik niet zeggen

5. Kunt u inschatten tot welke leeftijdscategorie de plegers behoren?

- Onder 18 jaar
- 18 - 25 jaar
- 25 - 35 jaar
- 35 - 45 jaar
- Ouder dan 45 jaar
- Gevarieerd

6. Van welke afkomst denkt u dat de plegers overwegend waren?

meerdere antwoorden mogelijk

- Nederlandse
- Surinaamse
- Antilliaanse / Arubaans
- Kaapverdiaans
- Marokkaanse
- Turkse
- Oost-Europees
- Anders
- Weet ik niet/ wil ik niet zeggen

7. Tot welke bevolkingsgroep rekent u zichzelf?

- Nederlandse
- Surinaamse
- Antilliaanse/Arubaans
- Kaapverdiaans
- Marokkaanse
- Turkse
- Oost-Europees
- Anders
- Weet ik niet/ wil ik niet zeggen